

Uchwała nr 31/2024
VII Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 12 lutego 2024 roku

w sprawie możliwości sfinansowania deficytu budżetu planowanego w uchwale budżetowej Miasta
i Gminy Łagów na 2024 rok.

VII Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodnicząca: Monika Dębowska-Sołtyk

Członkowie: Iwona Kudła

Zbigniew Rękas

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2024 roku uchwały budżetowej na 2024 rok przedstawionej przez Radę Miejską w Łagowie na podstawie art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) uchwała co następuje:

Gmina Łagów **nie posiada** możliwości sfinansowania planowanego w uchwale budżetowej na 2024 rok deficytu budżetu w kwocie 1.137.013,01 zł.

U z a s a d n i e

W uchwale budżetowej Gminy Łagów na 2024 rok zaplanowano: dochody budżetowe w kwocie 62.708.665,70 zł oraz wydatki budżetowe w kwocie 63.845.678,71 zł. Deficyt budżetu 2024 roku w wysokości 1.137.013,01 zł, zaplanowany zgodnie z dyspozycją art. 217 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jako różnica między dochodami a wydatkami budżetu zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z kredytów długoterminowych w wysokości 1.137.013,01 zł - co wynika z § 3 uchwały budżetowej. Wskazane w uchwale budżetowej Gminy Łagów źródła przychodów finansujących deficyt budżetowy określone są w art. 217 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Stwierdzić jednak należy, że założenia przyjęte przez organ stanowiący w budżecie na 2024 rok spowodowały naruszenie art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Zgodnie bowiem z art. 243 ust. 1 „organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 w tym odsetkami od kredytów i pożyczek,
- 2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 w tym odsetkami i dyskontem od tych papierów,
- 3) spłat rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1, z wyłączeniem rat zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1,
- 4) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji – do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu”.

Jednocześnie nie spełniając w zakresie roku 2024 wskaźników z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych Rada Miejska przyjęła założenia w wyniku których nie uwzględniono art. 7 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, gdyż dług planowany na koniec 2024 roku wynosi 110,76 % zaś w 2025 roku – 108,67%. Zgodnie zaś z art. 7 ust. 1 w/w ustawy relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych może być niezachowana w odniesieniu do lat 2023-2025 w przypadku gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100 % planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o kwoty planowanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Na etapie uchwalania budżetu 2024 przyjęte w nim założenia które znajdować muszą przełożenie na i wpf na lata 2024-2039 doprowadziły do naruszenia art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 roku o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którym w latach 2023-2025 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie może przekroczyć 100% wykonanych w tym roku

budżetowym dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Skład Orzekający wskazuje, że nie można planować budżetu którego realizacja prowadziłaby do naruszenia uregulowań ustawowych. Pomimo bowiem, iż art. 7 ust. 2 odnosi się do dochodów wykonanych, już etap planowania z przekroczeniem wskaźnika określonego w omawianym przepisie stanowi naruszenie prawa. Nie można bowiem czynić założeń których realizacja będzie zmierzać do dokonania czynności niezgodnych z prawem.

Uchwałą Nr 13/2024 z dnia 7 lutego 2024 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach stwierdziło nieważność uchwały LXXV/604/24 Rady Miejskiej w Łagowie z dnia 16 stycznia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łagów na lata 2024 – 2039. Podstawą do stwierdzenia nieważności wieloletniej prognozy finansowej było naruszenie art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w zakresie 2024 roku, art. 7 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 września 2022 roku o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2022 poz.1964), oraz 226 ust. 1 w zakresie braku realistyczności dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej i dochodów ze sprzedaży mienia.

Uchwałą Nr 14/2024 z dnia 7 lutego 2024 roku Kolegium wskazało nieprawidłowości występujące w uchwale budżetowej Gminy Łagów na 2024 rok i sposób ich usunięcia oraz określiło termin do którego Gmina Łagów ma dokonać tych czynności.

Kolegium wskazało w uzasadnieniu w sposób jednoznaczny, że sposób naprawienia przez Radę Miejską w Łagowie budżetu na 2024 rok, musi się opierać na skonstruowaniu budżetu przy spełnieniu wskaźników wyżej opisywanych poprzez zmniejszenie wydatków budżetowych do takich wysokości aby nie było konieczne zaciąganie kolejnych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, emisji papierów wartościowych. Optymalną sytuacją dla Gminy Łagów jest określenie budżetu który nie będzie miał charakteru deficytowego, a wydatki i rozchody znajdą źródło pokrycia w planowanych i uzyskanych dochodach budżetowych. Przy czym Kolegium zaznaczyło, że planowanie dochodów musi być realistyczne, a założenia budżetu realizowane.

Skład Orzekający wskazuje ponadto, że Gmina Łagów pomimo zakończenia programu postępowania naprawczego do którego przystąpiła w wyniku podjęcia uchwały nr XLI/328/21 z dnia 9 września 2021 roku w sprawie przyjęcia programu postępowania naprawczego na lata 2021-2023, który został wprowadzony na skutek niemożliwości uchwalenia budżetu i wieloletniej prognozy finansowej z zachowaniem art. 243 ustawy o finansach publicznych, nadal znajduje się w trudnej sytuacji

finansowej. W 2024 roku organ stanowiący ponownie uchwalił budżet i wieloletnią prognozę finansową z naruszeniem art. 243 ust. 1 w/w ustawy.

Program postępowania naprawczego nie poprawił sytuacji finansowej Gminy Łagów, gdyż jego realizacja miała charakter naprawczy tylko na etapie planowania budżetu i wieloletniej prognozy finansowej. Założenia ujmowane w budżetach poszczególnych lat objętych postępowaniem naprawczym jak i jego zmianach odnajdywały odzwierciedlenie w założeniach programu postępowania naprawczego, jednakże wykonanie budżetu odbiegało od przyjętych założeń. Skutkiem czego po upływie czasu obowiązywania programu postępowania naprawczego Gmina Łagów posiada zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek większe niż na etapie przystąpienia do programu postępowania naprawczego, pomimo iż nie planowała ich zaciągania.

Reasumując powyższe ustalenia Skład Orzekający stwierdza że Gmina Łagów nie ma możliwości sfinansowania deficytu zaplanowanego w uchwale budżetowej Gminy Łagów na 2024 rok.

Pouczenie

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Radzie Miejskiej przysługuje prawo wniesienia odwołania od niniejszej uchwały do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Monika Dębowska-Sołtyk